

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

СОЦИАЛЕН ДИАЛОГ ЗА
УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ
В ЗЕМЕДЕЛИЕТО

Проект „Работодатели и синдикати от сектор Земеделие в диалог и действия за устойчиво управление на предизвикателствата и кризите в сектора“.

ТЕМА „ЗАЕТОСТ И ДОХОДИ В СЕКТОР ЗЕМЕДЕЛИЕ В БЪЛГАРИЯ“

ДЕЙНОСТИ ПО ЦЕЛ 2. Застъпничество и кампания за насърчаване на справедлив зелен и дигитален преход в сектор Селско стопанство.

ТЕМАТИЧНИ РАБОТНИ ДИСКУСИИ

РЕЗЮМЕ

**Тематична дискусия 1 „ЗАЕТОСТ И ДОХОДИ В СЕКТОР ЗЕМЕДЕЛИЕ В БЪЛГАРИЯ“,
19.12.2022г., гр. София, Конгресен център на КНСБ „Глобус“**

На 19.12.2022г. в София, в конгресния център на КНСБ, се проведе първия дискуссионен форум в рамките на партньорски проект за повишаване капацитета, участието и ефективността на социалните партньори при взаимодействие с администрацията в процеса на вземане на решения и изработване и прилагане на политики в сектора – BG05SFOP001-2.025-0166-C01 *„Работодатели и синдикати от сектор Земеделие в диалог и действия за устойчиво управление на предизвикателствата и кризите в сектора“*. (<https://fnsz.org/index.php/bg/aktualno/642-federatziyata-na-nezavisimite-sindikati-ot-zemedeliето-fnsz-startira-partnyoorski-proekt-po-operativna-programa-dobro-upravlenie>). Проектът се финансира по програма „Добро управление“.

Темата за заетостта и доходите на работещите в отрасъл Земеделие не е популярна и трудно се извеждат статистически данни. В същото време работната сила в отрасъла е количествено недостатъчна, но и критична като умения и компетенции. Не е тайна, че доходите на заетите и особено на наетите работници в отрасъла са ниски, под средните за страната, осигурителните им права са ограничени, те са работещи бедни, които остават бедни и след като се пенсионират. Особено уязвими са заетите със статут на сезонните работници, а сезонната работа е същностна за отрасъла. От изключителна важност е разрешаването на съществуващите проблеми с техните права и възможност за узаконяване на труда им, както и редица възможности за повишаване на капацитета на участващите в преговори с ресорните администрации на държавния апарат, правителствените и неправителствени организации в процеса на търсене на решения и предлагане на ефективни законови предложения по прилагане на политиките в сектора на национално и браншово равнище. Този дискуссионен форум е първият от поредица дискусии, за да се очертаят параметрите на проблема и да се изведат предложения/препоръки за действия на секторните социални партньори.

Дискуссионният форум бе проведен в хибриден формат и в него се включиха 37 участници, от тях 27 присъстваха в залата, а 10 – през платформа ЗУУМ. Участие взеха представители на социалните партньори от сектора, както и синдикални активисти и експерти от партньорските организации – Атанаска Тодорова и Любослав Костов от КНСБ – ИССИО, Мария Касърова – НОИ, Божура Фиданска и Божидар Иванов – ИАИ (ССА), Мария Сиракова и Андрея Щерев – БАКИБ, Таня Георгиева – АЗПБ, синдикалисти – лидери и експерти от структурите на ФНСЗ и КНСБ, учени от ССА и представители на медиите.

Форумът протече на високо професионално ниво, с активно участие на присъстващите гости. Всеки един от участниците се включи в дискусията през призмата на своята компетентност и институционална

1

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

СОЦИАЛЕН ДИАЛОГ ЗА
УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ
В ЗЕМЕДЕЛИЕТО

представителност. Коментираха се отново ниските социално-осигурителни права и дефицити на работещите в сектора, секторния пазар на труда и критичните умения и квалификация на работната сила в сектора и в селските райони.

Дискусията беше оживена, а участниците силно ангажирани с проблемите и възможните решения в сектора. В резултат на изложените презентации и коментари са формулираха следните **изводи и препоръки**:

- Държавата трябва да вдига стандартите и критериите по отношение на труда в сектора.
- Националният план за насърчаване на заетостта трябва да подкрепя живеещите в селските райони и целенасочено да ги подготвя за адекватна квалификация към новите изисквания на секторния пазар на труда.
- Държавата следва да предприеме реални мерки и действия за повишаване на интереса на ученици/студенти/работници и служители към заетост в сектор „Земеделие“.
- Да се преразгледат създадените норми за плащане в националното селско стопанство, защото се счита, че наличните норми са грешни и това води до ниско заплащане, неатрактивност на отраслите в сектора за развитие на бизнес.
- Заплатата на служителя/работника в селското стопанство, не зависи от неговите усилия, а от множество фактори като печалба, разход и т.н. на работодателя.
- Държавата да реорганизира политиките си за сектора по отрасли и да осигури продоволствена осигуреност на вътрешния пазар и чак след това да пренасочи вниманието си към външните пазари и останалите отрасли, които сформират икономическата рамка.
- Да се търсят различни мерки и компенсаторни механизми за достойно заплащане на труда, заплащане на осигуровки върху реални суми, които се получават като заплати, подобряване условията на труд, създаване на благоприятни условия за отглеждане на деца от страна на работещите жени в земеделието.
- Трябва да се вземе предвид липсата на достатъчно осигурени лица в сектора, които се превръщат в бедни и бедстващи пенсионери. Нарушават се основни правила на осигуряване и заплащане при наемането на работната ръка през времето на работния цикъл за всеки индивид поотделно.
- Насърчаването на социалния диалог и партньорство трябва да се основава на уравниението, че за да има доходност е нужна заетост, икономика, работна ръка, производство, пазар и съответните ресурси, които да затворят цикъла.
- Интегрирането на дигитализацията, цифровизацията, иновативните технологии и подобряване механизацията на производствените процеси значително ще допринесе за атрактивността на сектора като платформа за развитие на малкия и средния бизнес (предимно от семеен тип).

Презентациите и всички материали по проекта са на разположение на партньорите и на участниците в тематичната дискусия.

